

Prif Swyddog Fferyllol Chief Pharmaceutical Officer

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Caerdydd
CF10 4BZ

Drwy e-bost

19 Gorffennaf 2024

Annwyl Adrian,

Peilot Paru Data Fferylliaeth Gymunedol

Diolch am eich llythyr dyddiedig 23 Mai a'r adroddiad cysylltiedig yn disgrifio canfyddiadau ac argymhellion y peilot paru data fferylliaeth gymunedol gan Archwilio Cymru. O ystyried maint y gwariant cyhoeddus ar feddyginiaethau a gwasanaethau fferyllol, mae mynd i'r afael â thwyll a gwallau o bwys sylweddol ac rwy'n ddiolchgar i chi a'ch cydweithwyr am gymryd yr amser i ymchwilio mor drylwyr i risg yn y sector fferylliaeth gymunedol.

Rwy'n arbennig o falch na wnaeth y peilot dwys hwn, a oedd yn cynnwys bron i 30% o fferyllfeydd yng Nghymru dros gyfnod o dair blynedd, ganfod unrhyw dystiolaeth o dwyll na gwallau systemig. Rwy'n credu bod y canfyddiadau hyn yn debygol o fod yn gynrychioliadol o ystyried maint mawr y sampl, y cymysgedd o fferyllfeydd yn y sampl a'r presgripsiynau a ddosbarthwyd, a hyd cyfnod y gwaith maes. Mae'r adroddiad felly'n rhoi sicrwydd sydd i'w groesawu yn y maes hwn sy'n wynebu gwariant uchel a chraffu.

Er nad ydych yn gwneud argymhellion penodol. Rydych chi'n gofyn tri chwestiwn y dylai GIG Cymru eu gofyn iddo'i hun, o ystyried canfyddiadau eich peilot.

A ydych yn fodlon ar y dulliau presennol ym mhob bwrdd iechyd, ac ar draws GIG Cymru, i adnabod ac ymchwilio i allanolion mewn perthynas â chost uchel a risg o dwyll ar gyfer gweithgarwch contractwyr dosbarthu?

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

BUDDSODDWYR | INVESTORS
MEWN POBL | IN PEOPLE

Parc Cathays • Cathays Park
Caerdydd • Cardiff
CF10 3NQ

e-bost • e-mail:
andrew.evans@llyw.cymru
andrew.evans@gov.wales

Gwefan • website:
www.llyw.cymru
www.llyw.cymru

Fel yr wyf wedi nodi uchod mae'r adroddiad yn rhoi llawer o sicrwydd gan nad oedd archwilyr yn gallu dod o hyd i unrhyw dystiolaeth o dwyll neu wallau systemig yn y sector fferylliaeth gymunedol. Wrth gwrs, ni allwn laesu dwylo o ystyried y gallai fod rhai mathau o weithgarwch twyllodrus na ymchwiliwyd iddynt gan y peilot, neu dwyll a all fod yn digwydd mewn byrddau iechyd nad oeddent wedi'u cynnwys yn y sampl.

Mae enghreifftiau o arferion twyllodrus arwyddocaol wedi digwydd yn y sector fferylliaeth gymunedol, fel y rhai a ddisgrifir yn yr adroddiad. Mae'n galonogol bod yr achosion hanesyddol hyn wedi'u canfod gan fyrddau iechyd gan weithio'n agos gyda Gwasanaethau Gwrth-dwyll y GIG, trwy archwiliadau cadw cydbwysedd sy'n dyddio'n ôl i'r amser cyn y peilot.

Nododd y peilot risgiau mewn tri phrif faes: camgymeriadau prisio, eitemau drud ac archebion arbennig.

O ran camgymeriadau prisio, mae rhwng 6 miliwn a 7 miliwn o bresgripsiynau yng Nghymru yn cael eu prosesu i'w talu gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru bob mis. Mae cywirdeb y taliadau am bresgripsiynau yn gyson uchel, gyda chyfradd gwallau o ddim ond tua 1 o bob 1000 o'r presgripsiynau a brosesir. Pan fydd camgymeriadau prosesu yn digwydd, maent yr un mor debygol o arwain at dandaliadau i fferyllfeydd ag y maent o arwain at ordaliadau gan y GIG. Dim ond gordaliadau yr oedd gwaith Archwilio Cymru yn ei ystyried, ac felly mae'n debygol y byddai ymchwiliad pellach i wallau yn dileu unrhyw arbedion posibl i'r GIG dros amser. Cytunir ar lefel y cywirdeb prisio rhwng y GIG a Fferylliaeth Gymunedol Cymru ar ran y contractwyr fferylliaeth, felly nid ydym yn bwriadu cymryd unrhyw gamau pellach i fynd i'r afael â thandaliadau a gordaliadau. Fodd bynnag, bydd yn parhau i fod yn bosibl i wneud cywiriadau mewn perthynas â gwallau unigol ar sail ad hoc.

Gan droi at eitemau drud, rwy'n cytuno bod gwiriadau ychwanegol gan fyrddau iechyd yn debygol o wella sut mae risgiau'n cael eu rheoli yn y maes hwn. Er fy mod yn ymwybodol efallai fod byrddau iechyd yn cynnal rhai gwiriadau ar bresgripsiynau drud eisoes, mae archwiliadau o'r fath yn canolbwyntio'n gyffredinol ar bresgripsiynydd y feddyginiaeth yn hytrach na'r fferyllfa lle cafodd ei dosbarthu. Rwy'n cytuno â'ch asesiad y byddai gan fyrddau iechyd fwy o sicrwydd pe bai archwiliadau ychwanegol yn cael eu cynnal ar fferyllfeydd sy'n dosbarthu nifer fawr o bresgripsiynau drud. Felly, byddwn yn cyflwyno tri cham i wella'r gwaith y mae byrddau iechyd yn ei wneud yn y maes hwn.

Yn gyntaf, rydym wedi comisiynu Uned Cymorth Rhagnodi Dadansoddol Cymru (WAPSU) i ddatblygu dangosfwrdd rhyngweithiol o eitemau drud y gall byrddau iechyd gael mynediad iddo a'i ddefnyddio i nodi presgripsiynau drud sy'n cael eu rhoi gan ymarferwyr cyffredinol ac adrannau cleifion allanol mewn ysbytai yn eu hardal. Mae'r dangosfwrdd yn caniatáu i ddefnyddwyr y byrddau iechyd gael mynediad at ddata cyfanredol ac unigol a, bresgripsiynau, gan gynnwys y delweddau o bresgripsiynau unigol a gedwir gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Yn ail, byddwn yn gweithio gyda Phartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru i ddatblygu adroddiad misol sy'n manylu ar yr eitemau drud sy'n cael eu dosbarthu gan fferyllfeydd ym mhob ardal bwrdd iechyd a sicrhau bod yr adroddiad hwn ar gael yn rheolaidd i fyrddau iechyd.

Yn olaf, byddwn yn ysgrifennu at fyrddau iechyd gan ddarparu gwybodaeth am y dangosfwrdd rhyngweithiol a'r adroddiad o eitemau drud mewn fferyllfeydd cymunedol. Byddwn yn gofyn iddynt gadarnhau pa drefniadau y byddant yn eu rhoi ar waith i sicrhau bod yr offer newydd yn cael eu defnyddio i leihau'r risg y bydd twyll neu wallau yn digwydd o fewn y bwrdd iechyd.

A yw gwersi allweddol ac arfer gorau mewn perthynas â'r materion hyn yn cael eu rhannu rhwng byrddau iechyd? Er enghraifft, a yw'r byrddau iechyd yn rhannu enghreifftiau o ble y mae twyll wedi cael ei adnabod i'w gwneud yn ymwibodol o risgiau?

Rwy'n cytuno ei bod yn debygol y bydd manteision sylweddol yn deillio o rannu'r gwersi a ddysgwyd ac arferion gorau rhwng byrddau iechyd. Felly, byddwn yn ysgrifennu at Bennaeth Gwasanaethau Gwrth-dwyll y GIG yng Nghymru a Chyfarwyddwyr Fferylliaeth pob bwrdd iechyd yn gofyn pa drefniadau y gellid eu rhoi ar waith i hwyluso rhannu gwybodaeth o'r fath.

A oes cyfle i'r GIG yng Nghymru roi rheolaethau cost-effeithiol ychwanegol ar waith mewn perthynas â chostau amrywiol Archebion Arbennig?

Mae archebion o feddyginiaethau arbennig yn aml yn llawer drytach na meddyginiaethau trwyddedig, oherwydd natur bwrpasol y cynnyrch ac mae'n cynnwys costau dod o hyd i ddeunyddiau crai, gweithgynhyrchu, rheoli ansawdd, neu fewnforio cynnyrch a'u dosbarthu.

Mae natur archebion arbennig yn eu gwneud yn llawer mwy tebygol amrywio yn eu prisiau. Mae hyn yn deillio o newidiadau i brisiau deunyddiau crai neu o'r angen brys i weithgynhyrchu archebion arbennig lle gallai tâl ychwanegol fod yn daladwy i'w ddanfon yn gyflymach.

Mae camau wedi cael eu cymryd dros nifer o flynyddoedd i leihau costau archebion meddyginiaeth arbennig i'r GIG. Yn 2011, cyflwynwyd prisiau ad-dalu safonol ar gyfer yr archebion meddyginiaeth arbennig y rhoddir presgripsiwn ar eu cyfer amlaf (er enghraifft hylifau, hufenau ac eli a wnaed i fformiwla unigol). Rhwng 2018, pan ddechreuodd Archwilio Cymru ar ei waith maes, a 2023 gostyngodd cyfanswm y gwariant blynyddol ar y meddyginiaethau hyn fwy na 50% (o £1.01 miliwn i £0.48 miliwn y flwyddyn) o ganlyniad i'r newidiadau.

Yn fwy diweddar ym mis Mawrth 2022, gwnaed newidiadau pellach i leihau costau meddyginiaethau heb drwydded, wedi'u fewnforio, trwy gymell contractwyr fferylliaeth i ddod o hyd i'r meddyginiaethau hyn am y pris rhataf posibl, gan leihau amrywiad a phrisiau gormodol nad ydynt yn adlewyrchu cost gweithgynhyrchu'r archebion meddyginiaeth arbennig. Yn y flwyddyn gyntaf yn dilyn y newidiadau pellach hyn, gostyngodd costau cymaint â 5% (o £0.65 miliwn i £0.62 miliwn).

Mae costau ad-dalu archebion meddyginiaeth arbennig wedi bod yn destun craffu ers nifer o flynyddoedd gan gynnwys fel rhan o [ymgyngoriad](#) gan Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol Llywodraeth y DU yn 2019. Mae amryw o ddulliau, gan gynnwys ei gwneud yn ofynnol i gontractwyr fferylliaeth gael dyfynbrisiau gan sawl gweithgynhyrchwr, ceisio cymeradwyaeth ganolog i osod archebion, a gwasanaeth caffael cenedlaethol ar gyfer

archebion meddyginiaeth arbennig, i gyd wedi'u cynnig a'u hystyried fel rhai sy'n annhebygol o arwain at arbedion cost sylweddol.

O ystyried y newidiadau a wnaed ers gwaith maes Archwilio Cymru, yr ymgynghoriad blaenorol a'r dadansoddiad o opsiynau, a'r gostyngiad sylweddol mewn costau yn ystod y blynyddoedd diwethaf, nid wyf o'r farn fod yr un potensial yn bodoli i gyflawni'r arbedion a amcangyfrifwyd gan Archwilio Cymru yn y blynyddoedd i ddod. Fodd bynnag, mae potensial o hyd i fyrddau iechyd adolygu presgripsiynau unigol ar gyfer archebion meddyginiaeth arbennig cost uchel y gellid eu disodli gyda meddyginiaeth trwyddedig safonol, rhatach. Bydd y dangosfwrdd rhyngweithiol ar gyfer eitemau drud a ddatblygwyd gan WAPSU yn cefnogi byrddau iechyd i nodi cyfleoedd ychwanegol i gwestiynu'r achosion pan fo meddyginiaeth arbennig didrwydded drud yn cael eu rhoi ar bresgripsiwn.

Hyderaf fod yr wybodaeth hon yn dangos y camau yr ydym yn eu cymryd i sicrhau bod twyll yn cael ei nodi a'i atal lle bo hynny'n bosibl yn y sector fferylliaeth gymunedol yng Nghymru. Bydd y camau ychwanegol y byddwn yn eu cymryd o ganlyniad uniongyrchol i'r peilot paru data yn cryfhau dulliau gweithredu byrddau iechyd ymhellach ac rwy'n ddiolchgar i chi a'ch cydweithwyr am eich diddordeb a'ch cymorth yn y maes pwysig hwn.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus, Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, a Phwyllgor Cyllid Senedd Cymru, er gwybodaeth.

Yn gywir,

Andrew Evans FRPharmS
Prif Swyddog Fferyllol/Chief Pharmaceutical Officer
Llywodraeth Cymru/Welsh Government